

İstanbul Sözleşmesi'nin feshine karşı çıkalım! Dayanışmayı büyütelim!

Türkiye'de AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "İstanbul sözleşmesi nas değildir, feshedilebilir" sözleriyle, startı verilen, bir süre önce tepkiler üzerine sözleşmeden çıkma tartışması Ağustos ayında rafa kaldırılmış gibi yapılan, ama aylardır kadınların sokaklara çıkarak savundukları İstanbul sözleşmesi, bir gece yarısı yayınlanan kararname ile hukuksuz bir şekilde feshedildi.

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, kısa adıyla İstanbul Sözleşmesi 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe girdi. Türkiye'nin ilk imzacılarından olduğu sözleşme imzacı 45 ülkeye şiddetin önlenmesi konusunda pek çok yükümlülük getiriyor. Ayrıca bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini denetliyor ve önemli yaptırımlar içeriyor.

İstanbul Sözleşmesi kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık konularında şimdiye kadar yapılmış en kapsamlı belge olma özelliği taşımaktadır. Sözleşme şiddeti ele alırken, kapsayıcı olacak şekilde şiddeti önleyici ve mağdurların korunması, failerin cezalandırılması ve konuyla ilgili gerekli politikaların üretilmesi gibi bütüncül bir perspektife sahiptir. Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet ayrımcılığının hem sonucu hem de nedeni olarak tanınmasını sağlıyor. Ayrımcılık maddesi altında "cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği"ne vurgu yaparak, bu konuda da ayrımcılık yapılmayacağını beyan eden ilk uluslararası sözleşmedir.

Sözleşmeyi fesheden tek adam hegemonyası, kadın cinayetleri ve şiddetin tavan yaptığı bir dönemde kadın düşmanı yüzünü bir kez daha göstermiştir. Özellikle pandemi döneminde ekonomik krizin tüm yükü omuzlarına yıkılan, yoksulluk, şiddet ve ayrımcılığın her türlü ile baş başa bırakılan milyonlarca kadına devlet tarafından "Sizi şiddetten koruyucu hiçbir tedbir almayacak, kadıncinayetlerini önlemek için hiçbir adım atmayacağız" denmektedir. Kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyet eşitliği değil "fitratları gereği" eşitsizlikleri referans alınarak, 'Ankara Sözleşmesi' adıyla 'yerli ve millî' bir sözleşme hazırlayacaklarını ilan etmişlerdir. Bu yakın zamanda 6284 sayılı yasayı da kaldıracaklarının işaretlerini taşıyor. Bu açıdan kadın cinayetleri politiktir.

Dünya Ekonomik Forumu'nun "Cinsiyet Eşitliği Endeksi"nde Türkiye, Guatemala, Burkina Faso, Etiyopya, Tacikistan ve Kuzey Kore'nin de arkasında kalarak 149 ülke arasında ancak 131. Sırada yer alıyor. Her yıl rekor sayıda kadın cinayetleri işleniyor. Bu cinayetlerin büyük çoğunluğunu kadınların kocaları gerçekleştiriyor. İstanbul Sözleşmesi karalamaların aksine cinsiyet eşitliğini

savunuyor: "Kadınların yaşam hakkını korumak için tüm yasal tedbirleri al, bir kadın zarar gördüğünde, etkin bir kovuşturma gerçekleştir, adaleti sağla" diyor. Keza 6284 sayılı yasa da kadının şiddet görmesini, hayatta kalmasını sağlayan önleyici bir yasa konumundadır. Bu yasa etkin bir şekilde uygulanmadığı için pek çok kadın bugün hayatta değil. Kadınların mücadelesi sonucunda kazanılan İstanbul Sözleşmesi feshedilemez çünkü İstanbul Sözleşmesi'nin her bir maddesinde öldürülen kadınların kanı vardır.

Haklar yasalardan önce gelir!

Fesih kararı, Cumhurbaşkanlığı kararı ile uluslararası sözleşmelerden çıkılamayacağı, sözleşmeye nasıl taraf olunduysa öyle feshedebileceği gerçeğine rağmen alındı. Bu karar, şu an kâğıt üstünde yazılı olan tüm hakların da bir çırpıda ortadan kaldırılabilirliğini gösteriyor. Türkiye toplumunun yüzde 64'ünün iptaline alenen karşı çıktığı araştırmalara da yansıyan sözleşmeyi feshetmek, milyonlarca kadının hayatının ve milyonların ortak iradesinin iktidarın bekasına kurban edilebileceğinin ilanı oldu! Tıpkı; milyonlarca insanın oy verdiği HDP'nin kapatılması ve siyasetçilere siyaset yasağı getirilmek istenmesinde olduğu gibi.

Şüphesiz fesih kararı, seçilmiş belediyelere kayyım atanması, İnsan Hakları Eylem Planı, muhalif milletvekilliklerinin düşürülmesi, Gezi Parkı'nın mülkiyetinin peşkeş çekilmesi, rutinleşen gözaltı ve operasyonlar ile ülkede hızlandırılan faşizmin inşası hamlelerinden bağımsız değildir. Hükümet, hizmet ettiği tekellerin çıkarlarını koruyabilmek, pandemiyle birlikte derinleşen ekonomik krizi baskıcı, otoriter uygulamalarla yönetmek, iktidarının bekasını sağlama hedeflerinin bir parçası olarak İstanbul sözleşmesini feshetmiştir.

DİDF'li Kadınlar olarak diyoruz ki;

Sözleşmenin feshi biz kadınların eşitlik haklarına yönelik aleni bir saldırıdır. Sudan'da gerici iktidara karşı mücadelede öne çıkan kadınların "Kadının yeri devrimdir" sözleri önemli bir gerçekliğin altını çiziyor. Kapitalist sistemde pek çok kazanım gibi kadınların kazanımlarını da korumanın yolu, burjuva siyasetçilerin yazılı yasalarına sırtımızı dayamak değil, kapitalist sömürü sistemini ortadan kaldırmaktan geçmektedir. Bu nedenle kadınların hak mücadelesi de bütünlüklü bir toplumsal-sınıfsal değişim mücadelesinin parçası olmak zorundadır. Tüm kadınları, adalet, demokrasi, özgürlük ve eşitlikten yana olan herkesi, saldırıları püskürtmek için Türkiye'de mücadele veren demokrasi güçlerine ve kadınlara destek olmaya; sesimizi, birliğimizi büyütme çağırıyoruz.

DİDF Kadın Grubu
Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu
Föderation Demokratischer Arbeitervereine